

**A Nemzeti Adó- és Vámhivatal
által kiadott
3004/2014. útmutató
a gazdasági vám eljárások általános kérdéseiről**

A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: Vámkódex) 84. cikke különbséget tesz a vám eljárások kettő nagy csoportja között. Ezek egyike a felfüggesztő vám eljárások csoportja, melyek esetén a nem közösségi áruhoz tartozó behozatali vámokra, illetve a nem közösségi adókra – például: áfa – vonatkozó fizetési kötelezettség felfüggesztésre kerül. A vám eljárások másik nagy csoportja a gazdasági vám eljárások köre, melyek engedélyezése esetén – főszabályként – vizsgálni szükséges a gazdasági indokoltaságot. Másrészt figyelembe kell venni a vám eljárások gazdaságra gyakorolt hatását is, melyet az adott termelési, feldolgozási vagy tárolási művelet indukál.

1. Általános rendelkezések

1. Jelen útmutató

- a) a Vámkódex 84-90. cikkeiben és 98-160. cikkeiben,
- b) a Vámkódex végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló 2454/93/EGK bizottsági rendelet (a továbbiakban: Vk-Vhr.) 496-592. cikkeiben, 67., 70., 73. és 76. számú mellékleteiben,
- c) a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: NAV tv.) 13. § (5) bekezdésében,
- d) a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezetéről és egyes szervek kijelöléséről szóló 273/2010. (XII. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: NAV Korm. rendelet) 1. § (1) és (7) bekezdésében, 15. § (1)-(3) bekezdésében, 27. §, 51. § (2) bekezdésében, 54. §-ban, 55. § (3) bekezdésében, 60. § (1)-(3) bekezdéseiben,
- e) a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 2/A. §, 29. §, 35. §, 44. § és 60. § (1) bekezdésében,
- f) a közösségi vámjog végrehajtásának részletes szabályairól szóló 15/2004. (IV. 5.) PM rendelet (a továbbiakban: PM rendelet) 32. § (1) bekezdésében, 74. § (1) bekezdésében, 8. számú mellékletében

foglalt rendelkezések gyakorlati végrehajtásához nyújt iránymutatást.

2. A Vámkódex 84. cikk (1) bekezdés b) pontja szerint gazdasági vám eljárásnak minősülnek a következők:

- a) vámraktározási eljárás,
- b) aktív feldolgozás,
- c) vámfelügyelet melletti feldolgozás,
- d) ideiglenes behozatal,
- e) passzív feldolgozás.

3. Alapfogalmak

- a) A **vámraktározási eljárás** lehetőséget ad a nem közösségi áru tárolására oly módon, hogy az ehhez tartozó behozatali vámokra, illetve a nem közösségi adókra vonatkozó fizetési kötelezettség, illetve kereskedelempolitikai intézkedések alkalmazása felfüggesztésre kerül. (Vámraktárban lehet ezen kívül tárolni közösségi árut is a Vámkódex 98. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján.)
- b) Az **aktív feldolgozás** vám eljárás lehetővé teszi a nem közösségi áru feldolgozását az Unió vámterületén anélkül, hogy az ilyen áruhoz kapcsolódó behozatali vámok, illetve kereskedelempolitikai intézkedések alkalmazásra kerülnének.

- c) A **vámfelügyelet melletti feldolgozás** vámeljárás lehetővé teszi az Unió vámterületén nem közösségi áru feldolgozását oly módon, hogy az áru jellege, állapota megváltozik, azonban az erre vonatkozó behozatali vámok vagy kereskedelempolitikai intézkedések nem kerülnek alkalmazásra. A feldolgozásból származó terméket pedig a rá vonatkozó behozatali vámtétel mellett bocsátják szabad forgalomba.
- d) Az **ideiglenes behozatal** olyan vámeljárás, amely lehetővé teszi – teljes vagy részleges behozatali vámok alóli mentesség mellett, és anélkül, hogy kereskedelempolitikai intézkedések hatálya alá tartoznának – az újrakivitelre szánt nem közösségi áru felhasználását az Unió vámterületén anélkül, hogy a használat miatti szokásos értékcsökkenést kivéve bármilyen változáson mennének keresztül.
- e) A **passzív feldolgozás** lehetővé teszi a közösségi áru ideiglenes kivitelét az Unió vámterületéről feldolgozási műveleteknek való alávetés céljából, és az ilyen feldolgozásból származó termékek szabad forgalomba bocsátását teljes vagy részleges behozatali vámentességgel.

2. Engedélyezés

4. A Vámkódex 85. cikke úgy rendelkezik, hogy a gazdasági vámeljárás alkalmazásához a vámhatóság által kiadott engedély szükséges.

5. A Vk-Vhr. 498. cikk a-d) pontjai meghatározzák, hogy az egyes engedélyek iránti kérelmet mely vámhatósághoz kell benyújtani, melyhez kapcsolódóan a NAV Korm. rendelet az alábbi rendelkezéseket tartalmazza.

- a) Vámügyekben az engedélyezési eljárás lefolytatására – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – az a megyei (fővárosi) vám- és pénzügyőri igazgatóság, illetve az 1. számú Repülőtéri Igazgatóság illetékes, amelynek az illetékességi területén a kérelmezett tevékenységet gyakorolni kívánják (NAV Korm. rendelet 51. § (2) bekezdése).
- b) Az egyszerűsített eljárások engedélyezésére – kivéve, ha azt a gazdasági vámeljárások engedélyezésére benyújtott kérelemben kérik, illetve a hiányos árunyilatkozattal kért egyszerűsített eljárás kivételével – a kérelmező vámügyi nyilvántartásának helye szerint illetékes megyei (fővárosi) vám- és pénzügyőri igazgatóság, illetve az 1. számú Repülőtéri Igazgatóság jogosult (NAV Korm. rendelet 55. § (3) bekezdése).
- c) Vámraktár engedélyezésére, amennyiben a számviteli nyilvántartás magában foglalja a raktárnyilvántartást is, a kérelmező számviteli nyilvántartásának helye szerint illetékes megyei (fővárosi) vám- és pénzügyőri igazgatóság, illetve az 1. számú Repülőtéri Igazgatóság jogosult. Ha a számviteli nyilvántartás a raktárnyilvántartást nem foglalja magában, vagy a kérelmező számviteli nyilvántartása nem Magyarországon található, és a raktározás kizárólag Magyarországon történik, a vámraktár engedélyezésére a raktárnyilvántartás vezetésének helye szerint illetékes megyei (fővárosi) vám- és pénzügyőri igazgatóság, illetve az 1. számú Repülőtéri Igazgatóság jogosult. Ha egy engedélyben több telephelyet kívánnak vámraktárként engedélyeztetni, az illetékességet az összesített adatokat tartalmazó – de minden engedélyeztetni kívánt telephelyen hozzáférhető – központi nyilvántartás vezetésének helye szerint kell megállapítani (NAV Korm. rendelet 60. § (1)-(2) bekezdése).
- d) Az egységes engedélyek kiadására a kérelmező számviteli nyilvántartásának helye szerint illetékes megyei (fővárosi) vám- és pénzügyőri igazgatóság, illetve az 1. számú Repülőtéri Igazgatóság jogosult (NAV Korm. rendelet 60. § (3) bekezdése).

6. Az engedély iránti kérelmet egyszerűsített eljárás esetén a Vk-Vhr. 497. cikk (1) bekezdése alapján a 67. mellékletben foglaltak szerint kell benyújtani. Normál eljárásra vonatkozóan azonban a kérelmet a PM rendelet 8. számú mellékletében meghatározott formában kell benyújtani, figyelemmel arra, hogy a Vk-Vhr. 67. melléklet 'Általános megjegyzések' 1-2. pontja felhatalmazást ad a tagállamoknak arra, hogy a kormányhatározatokat bizonyos keretek között a nemzeti célokra szabják. Az engedélykérelem kormányhatározatokat a <http://nav.gov.hu> internetes oldalon elérhetőek.

7. A Vk-Vhr. 497. cikk (3) bekezdése szerint az alábbi esetekben vámáru-nyilatkozattal is kezdeményezhető az engedély kiadása:

- a) aktív feldolgozás esetén, ha az 539. cikk szerint a gazdasági feltételeket teljesítettnek kell tekinteni, a helyettesítő árut érintő kérelmek kivételével;
- b) vámfelügyelet melletti feldolgozásnál, ha az 552. cikk (1) bekezdésének első albekezdése szerint a gazdasági feltételeket teljesítettnek kell tekinteni;
- c) ideiglenes behozatalnál, ideértve az ATA- vagy a CPD-igazolvány alkalmazását;
- d) passzív feldolgozásnál: ha például a feldolgozási művelet javításra vonatkozik.

8. Az engedélyezési eljárást normál eljárásra vonatkozóan, a PM rendelet 8. számú melléklete benyújtása esetén a kérelem benyújtásától, illetve attól a naptól számított 30 napon, vámraktározási eljárás esetén 60 napon belül folytatja le a vámszerv, amikor megkapta a kért hiányzó vagy további információt. Amennyiben az egyszerűsített eljárásra irányuló kérelem nem egységes engedély kiadására irányul, az engedélyt 90 naptári napon belül állítja ki a vámhatóság. Amennyiben a kérelmező a Vk-Vhr. 14a. cikke (1) bekezdésének a) vagy c) pontjában említett AEO-tanúsítvány birtokosa, az említett határidő 60 naptári nap. Az ügyintézési határidő kezdő napja a kérelemnek a Vk-Vhr. 253b. cikkében foglaltak szerinti befogadását követő nap. Vámáru-nyilatkozattal kezdeményezett eljárás esetén, annak elfogadásával történik az engedélyezés. A kérelem elutasítása, illetve kérelemtől eltérő döntést megelőzően a meghallgatási jog az ügyfél részére biztosított.

9. Az egységes engedély kiadása iránti eljárás során a Vk-Vhr. 500. cikkében foglalt rendelkezéseket szükséges alkalmazni.

10. Az engedélyezési eljárás során a vámszerv megvizsgálja helyszíni ellenőrzés keretében a kérelmező nyilvántartásait, a raktározás, feldolgozás helyét, illetve az esetleges próbagyártást. A megállapításokat jegyzőkönyvben rögzíti.

3. Gazdasági feltétel teljesülése

11. A Vk-Vhr. 502. cikke alapján az aktív feldolgozásra, passzív feldolgozásra, valamint vámfelügyelet melletti feldolgozásra vonatkozó engedély nem adható meg anélkül, hogy a vámhatóságok meg ne vizsgálják a gazdasági feltételeket. Nem kell azonban a gazdasági feltételeket megvizsgálni, ha az említett vámjárássok esetén a Vk-Vhr. 539., 552., és 585. cikkei alapján a gazdasági feltételeket eleve adottnak kell tekinteni. A gazdasági feltételeket az alábbi szempontok alapján vizsgálja a vámhatóság.

a) Aktív feldolgozás

A Vk-Vhr. 539. cikk (2) bekezdése alapján azonban a gazdasági feltételeket teljesítettnek kell tekinteni akkor is, ha a kérelem a 73. mellékletben említett importárúkra vonatkozik és az ott meghatározott feltételek teljesülnek.

Amennyiben az aktív feldolgozásra vonatkozó kérelem a 73. mellékletben szereplő, de az előbbieken fel nem sorolt árukra vagy műveletekre vonatkozik, akkor a gazdasági feltételek vizsgálatát el kell végezni. A gazdasági feltételek vizsgálatát

annak a vámszervnek kell elvégeznie, amelyik a feldolgozási művelet elvégzésnek helye szerint illetékes.

A vizsgálatnak meg kell állapítania a közösségi források alkalmazásának gazdasági életképtelenségét, figyelembe véve különösen azokat az ismérveket, amelyek részleteit a Vk-Vhr. 70. melléklet B. része tartalmazza.

b) Vámfelügyelet melletti feldolgozás

A Vk-Vhr. 552. cikke értelmében a vámfelügyelet melletti feldolgozásra vonatkozó engedély esetében a Vk-Vhr. 76. melléklet A. részében említett áru- és műveletfajtáknál a gazdasági feltételeket teljesítettnek kell tekinteni. A Vk-Vhr. 76. melléklet A. részében nem említett más típusú áruknál és műveleteknél a gazdasági feltételeket meg kell vizsgálni. A gazdasági feltételek vizsgálatát úgy kell a feldolgozási művelet elvégzésének helye szerint illetékes vámszervnek elvégeznie, hogy megállapításra kerüljön: a nem közösségi források felhasználása lehetővé teszi-e a feldolgozási tevékenységek létrehozását vagy fenntartását a Közösségben. Ennek megítélése során vizsgálja a vámszerv – többek között – a végtermékek piacát, az említett termékek előállítására felhasznált alapanyagok piacára vonatkozó gazdasági helyzetet, a létesített munkahelyek számát, továbbá a befektetés értékét és tartósságát.

A Vk-Vhr. 76. melléklet B. részében említett, és az A. részében nem említett áru- és műveletfajtáknál a gazdasági feltételek vizsgálatára a Bizottság bevonásával kerül sor.

c) Passzív feldolgozás

A gazdasági feltételek vizsgálata során meg kell állapítani azt, hogy a Vk-Vhr. 502. cikk (4) bekezdésében írtak fennállnak-e. Amennyiben az ellenkezőjére utaló jelek nincsenek, a közösségi feldolgozók alapvető érdekeit úgy kell tekinteni, hogy azok súlyosan nem sérülnek.

12. A gazdasági feltételek vizsgálatát követően az engedély megadásáról vagy elutasításáról az illetékes vámszervnek kell döntenie. Amennyiben azonban az engedély megadása több tagállamot is érint és az érintett tagállamok vámhatóságai az engedély kiadása előtt vagy után konzultálni kívánnak, vagy az aktív feldolgozásra vonatkozó kérelem megadásával kapcsolatosan egy másik tagállam vámhatósága kifogással él, vagy adott esetben a gazdasági feltételek vizsgálatát a Bizottság kezdeményezi, akkor a Vk-Vhr. 503. cikke alapján a gazdasági feltételek vizsgálata a Bizottság bevonásával történik.

13. Amennyiben pedig a gazdasági feltételek vizsgálatára a Bizottság bevonásával kerül sor, akkor ilyen esetekben a Vk-Vhr. 504. cikk (3) bekezdése alapján az illetékes vámszerv tájékoztatja a kérelmezőt a Bizottság bevonását érintő eljárás kezdeményezéséről és arról, hogy a Vk-Vhr. 506. cikkben meghatározott határidőt felfüggesztették. A Bizottság döntését követően az érintett vámszerv a Bizottság következtetéseinek figyelembe vételével hozza meg döntését az engedély megadásáról, vagy annak elutasításáról.

4. Az engedély feltételei, annak megadása

14. A Vámkódex 86. cikkében, illetve a Vtv. 35. §-ában foglaltak alapján az engedélyt a vámhatóság – az egyes vámeljárások engedélyezéséhez meghatározott követelmények teljesülése esetén – az alábbi feltételek fennállása esetén adja meg:

- a) a kérelmező a Közösségben letelepedett személy (lehet ettől eltérés, például: nem kereskedelmi jellegű behozatal),
- b) a kérelmező megbízható vámadós,

- c) a kérelmező a műveletek megfelelő elvégzéséhez szükséges minden biztosítékot megad, illetve ha szükséges, akkor a Vtv. 44. §-ában meghatározott összegű biztosítékot nyújt,
- d) ha a vámhatóság az eljárást anélkül ellenőrizheti és felügyelheti, hogy az ezzel kapcsolatos gazdasági igényekhez képest aránytalan adminisztratív intézkedéseket kelljen bevezetnie,
- e) gazdasági feltétel teljesül (ahol szükséges).

15. Fontos kiemelni, hogy az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében az olyan tevékenység nem engedélyezhető, mely célja az uniós jogszabályok célkitűzéseivel ellentétes előny szerzését, illetve a vámtartozás megfizetésének kijátszását célozza.

16. Írásbeli vámáru-nyilatkozattal történő engedélyezés esetén az engedély megadása az áruk adott vámeljárásra történő kiadásával valósul meg. Az engedélyező vámszerv – amennyiben a kérelem benyújtása nem írásbeli vámáru-nyilatkozattal történik – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 72. §-nak megfelelő határozatában adja meg az engedélyt, melynek mellékletét képezi a Vk-Vhr. 67. mellékletében, illetve – normál eljárásra vonatkozó engedély esetén – a PM rendelet 8. számú mellékletében foglalt nyomtatvány. A határozatban, illetve a mellékletben a vámszerv meghatározza az adott engedély használatának adatait, feltételeit (Vámkódex 87. cikk), melyek különösen az alábbiak:

- a) a raktározás, feldolgozás jellege, helye
- b) az áru és a végtermék megnevezése, KN-kódja (8 számjegy), azonosításuk módja
- c) az elszámolási kulcs vagy a kulcs meghatározásának módszere
- d) a vámeljárás lezárására nyitva álló időtartam
- e) tevékenységhez kapcsolódó nyilvántartásra vonatkozó információk
- f) a tevékenység végzéséhez nyújtott vámbiztosítéokra vonatkozó információk
- g) a felügyeletet ellátó vámszerv
- h) a vámeljárást lezáró vámszerv
- i) engedély érvényessége
- j) az áru értéke és mennyisége
- k) az engedély megadásához szükséges feltételek teljesülésére vonatkozó adatok

17. A Vámkódex 88. cikke alapján a vámszerv az árunak felfüggesztő eljárás alá vonásához feltételként szabhatja a biztosíték nyújtását annak érdekében, hogy az ezzel az áruval kapcsolatban felmerülő minden vámtartozás megfizetésre kerüljön. A Vtv. 44. §-a szerint a gazdasági vámeljárások esetében a vámhatóság – amennyiben azt feltételként szabja – a nyújtandó biztosíték összegét a kérelmező forgalmi adatai vagy üzleti terve alapján állapítja meg. Az így megállapított biztosítéknak mindenkor fedeznie kell az engedélyezett eljárás alatt álló áru vagy áruk után, a szabad forgalomba kerülés esetén felszámítható vám és nem közösségi adók és díjak együttes összegét.

18. Amennyiben az engedély iránti kérelem benyújtása (normál eljárásban) vámáru-nyilatkozattal történik, akkor a biztosíték összegének maximális mértéke a szóban forgó vámtartozás összege. A Vk-Vhr. 253. cikk (5) bekezdése szerint egyszerűsített nyilatkozattételi vagy helyi vámkezelési eljárás alkalmazásával végzett felfüggesztő eljárások esetén viszont már kötelező feltétel a behozatali vámokra és egyéb terhekre adott biztosíték. A gazdasági vámeljárásokhoz kapcsolódó egyszerűsített nyilatkozattételi vagy helyi vámkezelési eljárás engedélyezése során a vámbiztosíték összegét a Vámkódex 192. cikk (1) bekezdés második francia bekezdése szerint kell megállapítani, figyelembe véve a Vtv. 44. § rendelkezéseit.

19. A Vk-Vhr. 515. cikke alapján a vámszerv az engedélyben előírja az engedélyes számára nyilvántartás vezetését (ideiglenes behozatal esetét kivéve). A nyilvántartásnak a Vk-Vhr. 516. cikkében meghatározott adatokat kell tartalmaznia.

20. Az engedélyesnek kötelessége – a Vámkódex 87. cikk (2) bekezdése értelmében – értesíteni a vámhatóságot minden, az engedély megadása után felmerülő körülményről, ami hatással lehet az engedély fenntartására vagy tartalmára.

5. Az aktív, passzív feldolgozás, illetve a vámfelügyelet melletti feldolgozás engedélyezésére vonatkozó speciális szabályok

21. A Vk-Vhr. 517. cikk (1) bekezdése szerint az aktív, passzív feldolgozás, illetve a vámfelügyelet melletti feldolgozásra jogosító engedélyben a vámszerv meghatározza az elszámolási kulcsot vagy a kulcs meghatározásának módszerét a termelési vagy műszaki adatok, illetve az engedélyes által megadott információk alapján. Az ügyfél által megadott elszámolási kulcsot a vámszerv megvizsgálhatja – például próbagyártás ellenőrzésével – az engedélyezési eljárás során vagy indokolt esetben az engedély kiadását követően az abban meghatározott feltételek betartásának ellenőrzése érdekében.

22. A Vk-Vhr. 517. cikk (2) bekezdése alapján különleges körülmények esetén a vámhatóságok azt követően is meghatározhatják az elszámolási kulcsot, hogy az árukat vámeljárással alá vonták. Ez abban az esetben lehetséges, ha a kérelem benyújtásakor az elszámolási kulcs még nem ismert vagy a beépülési arány változhat.

23. A Vk-Vhr. 511. cikkében foglaltak alapján az engedélyben meghatározásra kerül az, hogy az adott vámeljárással alá vont áru átszállítása egy másik helyre vagy egy másik engedélyes helyiségébe vagy területére a vámeljárással lezárása nélkül lehetséges-e, illetve milyen feltételek mellett lehetséges.

24. A jogok és kötelezettségek átruházását szintén az engedélyben kell meghatározni a Vámkódex 90. cikke alapján.

6. Az engedély érvényessége, visszamenőleges hatályú engedély

25. Az engedélyt a kibocsátásának napjától, vagy az engedélyben meghatározott későbbi időponttól lehet használni. Vámraktározási eljárás esetén az engedélyt a vámszervek 'visszavonásig' adják meg, figyelemmel arra, hogy a Vk-Vhr. 507. cikk (2) bekezdése alapján az engedély érvényességi időtartamára határidőt nem lehet megállapítani. Aktív feldolgozás, vámfelügyelet melletti feldolgozás és passzív feldolgozás esetén az érvényességi idő legfeljebb három év lehet az engedély érvénybe lépésének időpontjától számítva, amelytől csak kellően megalapozott indokok esetén lehet eltérni. *Például abban az esetben, ha a feldolgozáshoz kapcsolódó szerződés érvényessége hosszabb, mint három év.* A Vk-Vhr. 73. Melléklet 'A' részében hivatkozott aktív feldolgozás alá tartozó áruk esetében azonban az érvényességi idő nem haladhatja meg a hat hónapot.

26. Csak az aktív feldolgozásra, vámfelügyelet melletti feldolgozásra, illetve az ideiglenes behozatalra vonatkozó engedély érvényességi ideje alatt lehet árut behozni és a passzív feldolgozásra vonatkozó engedély érvényességi ideje alatt lehet árut kivinni az engedélyre való hivatkozással. Aktív feldolgozáshoz kapcsolódó előzetes kivitel esetén a helyettesítő árukból származó végtermékeket csak az engedély érvényességi ideje alatt lehet kivitelre bejelenteni. Az új vámjogi sors kijelölésére az engedély érvényességi idején túl is lehetőség van.

27. A Vk-Vhr. 508. cikk (1) bekezdése szerint a vámhatóságok kiadhatnak visszamenőleges hatályú engedélyt is. A hivatkozott cikk (3) bekezdése szerint rendkívüli körülmények között, az engedély az erre vonatkozó kérelem benyújtásának napját megelőző egy évnél nem hosszabb időre visszamenőleges hatállyal is megadható – a döntésre jogosult vámszerv mérlegelését követően – az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén:

- a) igazolt gazdasági szükségszerűség áll fenn,
- b) a kérelem nem kapcsolódik csalás kísérletéhez vagy nyilvánvaló hanyagsághoz;
- c) a Vk-Vhr. 507. cikk alapján megadható érvényességi időtartamot nem lépik túl;
- d) a kérelmező számviteli nyilvántartásai igazolják, hogy a vámeljárással összes követelményei teljesítettnek tekinthetők, illetve ahol helyénvaló, az áru beazonosítható az érintett időszakban, és az ilyen számviteli nyilvántartások lehetővé teszik a vámeljárással ellenőrzését; valamint
- e) az áru helyzetének szabályossá tételéhez szükséges összes alakítás elvégezhető, ideértve, szükség esetén, a vámáru-nyilatkozat érvénytelenítését.

28. Amennyiben az engedélyt egy **új áru vonatkozásában** kívánják visszamenőleges hatállyal kiterjeszteni, az új áru tekintetében valamennyi szükséges feltétel vizsgálatát el kell végezni. Amennyiben a kérelmezett új áru tekintetében a visszamenőleges hatályú engedélyt kiadják, és ezen árut korábban szabad forgalomba bocsátották, akkor a kapcsolódó vámáru-nyilatkozatok érvénytelenítése tekintetében a Vk-Vhr. 251. cikk 1c. pontját kell alkalmazni. Eszerint a vámáru-nyilatkozatot az áru kiadását követően is érvényteleníteni lehet, ha visszamenőleges hatályú engedélyt adnak ki a Vk-Vhr. 508. cikke szerint valamely gazdasági vámeljárással vonatkozóan. Tehát a korábban benyújtott vámáru-nyilatkozatokat érvényteleníteni lehet a konkrét áru **legfeljebb egy éves visszamenőleges hatállyal** történő engedélybe bevonását követően, feltéve, hogy az egyéb kizáró feltételek (*például csalás kísérlete vagy nyilvánvaló hanyagság*) nem állnak fenn. A vámáru-nyilatkozat érvénytelenítése iránti kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidőt a vámszerv a visszamenőleges hatályú engedélyről szóló határozatában a Vámkódex 87. cikk (1) bekezdése és a Vk-Vhr. 508. cikk (3) bekezdése figyelembe vételével meghatározhatja.

29. Nyilvánvaló hanyagságnak minősülhet az, ha a kérelmező korábban nem felelt meg az engedélyezési feltételeknek, habár a követelményekkel tisztában volt vagy volt már hasonló helyzetben és emiatt tudnia kellett, hogy a behozatalt megelőzően rendelkeznie kellett volna engedéllyel.

7. Engedély módosítása

30. A Vk-Vhr. 497. cikke alapján az engedély iránti kérelemhez hasonlóan az engedély megújítása vagy módosítása iránti kérelmet is a Vk-Vhr. 67. számú vagy a PM rendelet 8. számú mellékletében foglalt minta szerint kell benyújtani, feltéve, hogy az engedélyezés nem írásbeli vámáru-nyilatkozat alkalmazásával történt. A vámhatóság azonban engedélyezheti az engedély megújításának, módosításának egyszerű, írásbeli kérelemmel történő kérelmezését is a Vk-Vhr. 505. cikk c) pontja alapján.

31. Az engedély módosítása irányulhat például az **engedélyben addig nem szereplő áru egy későbbi időponttól**, az engedély keretein belül történő vámeljárással alá vonására. Ennek elbírálása során a tevékenység végzésére vonatkozó feltételeket, körülményeket ugyanolyan körültekintően és alaposan kell megvizsgálni, mint az alap engedély kiadása során. Az a körülmény, hogy egy konkrét ügyben a gazdasági feltételeket – a felhasznált áruk fajtájára, és a feldolgozási műveletre való tekintettel – megadottnak kell tekinteni,

még nem jelenti azt, hogy az egyéb feltételek – például a Vámkódex 133. cikk b) pontja szerinti feltétel – vizsgálata mellőzhető.

32. Amennyiben az engedélyezési eljárás során benyújtott, az engedély iránti kérelemben feltüntetett, és az eljáró vámhatóság által az adott vámeljárással **engedélyezett áru vámtarifaszáma módosítását** kérelmezik visszamenőleges hatállyal (mivel az korábban helytelenül került az engedélyben meghatározásra), úgy a Vk-Vhr. 505. cikk c) pontja alapján az ügyfél kérelmére módosítható az engedély a Vtv. 60. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel. Ebben az esetben kizárólag az engedélyben, a **korábban már engedélyezett áru** vonatkozásában helytelenül megadott KN-kód változik, hiszen a feldolgozásra bejelentett és engedélyezett áru (illetve annak engedélyben szereplő árumegnevezése) nem változott. Fontos azonban, hogy a besorolás megváltoztatását követően is teljesülnie kell a vámjogszabályokban meghatározott feltételnek.

33. Előfordulhat olyan eset, hogy az engedélyben **addig nem engedélyezett áru bevonását** kéri az engedélyes, melyet – a kérelemtől függően – egy későbbi időponttól lehet engedélyezni vagy a kérelem benyújtásának napját megelőző egy évnél nem hosszabb időre visszamenőleges hatállyal a Vk-Vhr. 508. cikk (3) bekezdésében foglaltak figyelembe vételével. Visszamenőleges hatállyal kiadott engedély esetén az árunyilatkozatok érvénytelenítésére a már korábban leírtak az irányadók.

8. A vámeljárási lezárása

34. A Vámkódex 89. cikkének rendelkezése alapján a felfüggesztő gazdasági eljárás lezárul, ha ezen rendelkezés alá vont áru új engedélyezett vámjogi sorsot kap. Az engedélyben meghatározásra kerül a vámeljárási lezárására nyitva álló időtartam a feldolgozási műveletek elvégzéséhez és a végtermékek értékesítéséhez szükséges idő figyelembe vételével. Ennek meghatározása az engedélyező vámszerv feladata a kérelemben foglaltak megvizsgálását követően. A Vk-Vhr. 542. cikk (1) bekezdése szerint a lezárásra nyitva álló időtartam meghosszabbítható akkor is, ha az eredetileg meghatározott időtartam már lejárt. A határidő azon a napon kezdődik, amelyen a nem közösségi árut az engedélyezett vámeljárási hatálya alá vonják.

35. A vámeljárási lezárásáról szóló igazolás, illetve a vámok visszatérítésére vonatkozó igény benyújtására nyitva álló határidőt a Vk-Vhr. 521. cikk (1) bekezdés határozza meg. Az ott megadott határidőt a vámhatóság meghosszabbíthatja még akkor is, ha már lejárt, feltéve, hogy ezt különleges körülmények indokolják. A hosszabbítás iránti kérelem elfogadása nem automatikus, az engedélyesnek igazolnia kell azt, hogy olyan körülmények állnak fent, melyek indokolják a meghosszabbítást. A különleges körülmény fennállásának megállapítása minden esetben az ügyben eljáró vámszervnek a feladata. Ennek során indokolt az ügy összes körülményének, illetve az engedélyes által hivatkozott indokoknak az alapos vizsgálata és mérlegelése.

36. A Vk-Vhr. 521. cikke (1) bekezdése első albekezdésének első francia bekezdésében előírt kötelezettség megszegése (a vámeljárási lezárására nyitva álló határidő lejártát követő 30 napon belül a vámeljárási lezárásáról szóló igazolás benyújtása a felügyeletet ellátó vámhivatalnak) vámtartozás keletkezését eredményezi az elszámolás tárgyát képező importáru teljes mennyisége tekintetében, feltéve, hogy a Vk-Vhr. 859. cikke 9. pontjában foglalt feltételeket nem lehet teljesültnek tekinteni. A vámtartozás keletkezése ilyen esetben nem szankciós jellegű, hanem azt a felfüggesztő eljárás keretében lefolytatott aktív feldolgozási eljárás, illetve vámfelügyelet melletti feldolgozási eljárás alkalmazásából eredő előny megszerzéséhez előírt feltételek nem teljesítése következményének kell tekinteni.

9. Az útmutató érvényessége

37. Jelen útmutató a kiadmányozás napját követő 5. munkanaptól érvényes.

Budapest, 2014. március 3.

dr. Vida Ildikó
a Nemzeti Adó- és Vámhivatal
elnöke